# ب) امر به صوم مجموع شهر و احتیاط در شبهه اقل و اکثر ارتباطی

همینجا آن سؤال من مطرح می‌شود؛ ببینید اگر بحث اصولی نباشد، بحث فقهی باشد، چرا می‌گویید «انّ‌الاحتیاط لیس بواجب»؟! دو جور مبنا می‌شود. اگر علامه در صوم، احتیاط را می‌آورند، یک مبنا این است که صوم شهر مبارک اقل و اکثر استقلالی است. سی روز باید به‌صورت جدا جدا روزه بگیرید. روز اول تکلیفی برای خودش دارد. شما هم می‌گویید آیا این روز واجب است یا نه؟ برائت جاری می‌کنیم و می‌گوییم واجب نیست. احتیاط هم لازم نیست. شبهه وجوبیه است. اما اگر علامه بفرمایند نه، کما اینکه در نیت هم دارید، بگویند «شهر رمضان»، یا «فَمَنْ شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ». [1] قبلاً از اینها بحث کردیم که کل ماه مبارک مراد است. در ترتیب انشاء روزه کل ماه واجب شده. خب اگر یک نحو درجاتی از اقل و اکثر ارتباطی باشد، این جور نیست که بگوییم واجب نیست. اینجا دیگر شک در تکلیف نمی‌شود. تکلیف که قطعی است و الآن می‌آید. ماه مبارک است و هلال را دیدیم. ماه حلول کرده، فقط نمی‌دانیم کل ماه که به‌عنوان یک ماه بر من واجب شده، یا روزه گرفتن ِسی ام شعبانی که قبل از زوالش دیدیم، من امتثال «الشهر» کرده‌ام یا نکرده‌ام؟! اینجا چه طور برائت جاری کنیم؟! الآن سی ام شعبان است و قبل از زوال دیدیم، می‌خواهم بگویم چون شک دارم روزه را نگیرم، اگر نگرفتم شک دارم از امتثال امر «الشهر» فارغ شده باشم. لذا اشتغال یقینی هست و برائت مشکوک است. بنابراین اینکه بحث اصولی باشد یا فقهی باشد تفاوت می‌کند. اگر اصولی است فرمایش ایشان تام است. اگر فقهی است به مبنا بر می‌گردد. اگر شما روزه های ماه مبارک را به تمام معنا اقل و اکثر استقلالی گرفتید، تمام است. باز حرف تام است. اما اگر به‌عنوان یک واحد که کل شهر را باید بریء الذمه بشوید، نه. لذا آنقدر وحدتش ملحوظ هست که؛ «وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ... وَلِتُكْمِلُوا الْ

یعنی این دِ به‌هم‌پیوسته را به‌عنوان منفصل اکمال کنید؟ یا نه، منفصلاتی را إکمال کنی که من ِشارع برای خود اکمالش هم یک صورت جمعیه به‌عنوان یک واحد قائل هستم؟ اگر به این صورت معنا کنیم احتیاط جا دارد.

---

[1] البقره ۱۸۵

---

بازبینی #1
ایجاد شده 5 فوریه 2026 15:42:51 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 فوریه 2026 15:43:14 توسط ... .